

NIEUW IN SEELAND

De rundveeconsulenten van Boerenbond trokken afgelopen zomer door Denemarken op zoek naar rundveebedrijven die de grondencrisis goed hebben doorstaan. Daarmee tonen deze bedrijven immers aan dat ze op technisch en economisch vlak goed scoren en zo het bedrijfsrisico voldoende kunnen indekken. Het bedrijf van Sören Madsen is hiervan een goed voorbeeld. – *Matthieu Frijlink, landbouwconsulent Boerenbond*

Sören Madsen is een jonge melkveehouder die er met een eigenzinnige bedrijfsvisie in slaagt om topprestaties neer te zetten. In 1993 keerde de jonge Sören terug van een melkveestage in Nieuw-Zeeland. Z'n bagage was niet alleen gevuld met een pak straffe verhalen, maar ook met een geheel nieuwe kijk op de melkveehouderij én een halve melkinstallatie. Met de kennis die hij opdeed in het zuidelijk halfrond bouwde hij in Seeland, Denemarken, zijn melkveebedrijf uit naar Nieuw-Zeelands model onder Deense normen.

Om een strak werkschema op zijn bedrijf mogelijk te maken koos Sören voor Jerseykoeien. Dit sterke ras met stevige poten heeft immers een goede voerefficiëntie en vruchtbaarheid. Onmisbare eigenschappen voor het plan dat Sören met zijn bedrijf voor ogen had. Van de 400 ha die bij het bedrijf hoort, zijn er 210 in gebruik voor de eigen ruwvoervoorziening (90 ha grasland en 120 ha maïs). De overige oppervlakte wordt beteeld met granen (tarwe en zomergerst) en suikerbieten, waarvan de perspulp gebruikt wordt als voeder voor het melkvee.

In de Deense top 10

Op het melkveebedrijf van Sören worden 600 Jerseykoeien gemolken in het 'block calving'-systeem. Net zoals in Nieuw-Zeeland bepaalt een strak afkalfschema het werkritme op het melkveebedrijf. Zo slaagt Sören erin om met 7 arbeidskrachten het werk gedaan te krijgen en jaarlijks ongeveer 5 miljoen l melk te produceren. De piek in de melkproductie valt in september en oktober, wanneer de melkprijs doorgaans hoger is. Zijn bedrijf behoort momenteel tot de 10 meest rendabele van Denemarken!

Om het strakke werkschema aan te houden, kalven alle koeien tussen 15 juni en 25 augustus. Hiervoor staan ze droog van 1 mei tot 15 juni. In de afkalfperiode, die 70 dagen duurt, kalven alle 600 dieren. Een goede voorbereiding en extra arbeid is dan ook hard nodig. Gelukkig verloopt het kalven bij Jerseykoeien erg vlot. Zo ging er de afgelopen afkalfperiode geen enkel kalf verloren. Eens gekalfd, kunnen de koeien nog optimaal gebruik maken van het beschikbare gras op de wei. Ze gaan dan ook tussen de 3 melkbeurten naar buiten om te grazen. Daarnaast

Een strak afkalfschema bepaalt het werkritme.

krijgen ze in de kribbe een rijk rantsoen ter beschikking met ontsloten tarwe en extra vet (palmolie). Met dit rantsoen slagen de Jerseykoeien erin om heel efficiënt melk te produceren. Het lichaamsgewicht van deze dieren ligt 200 kg lager dan dat van Holsteinkoeien, waardoor hun onderhoudsbehoefte 15% lager ligt. Vanaf de tweede week van september tot 15 oktober worden tochtige koeien die meer dan 42 dagen in lactatie zijn geïnsemineerd. Tijdens deze periode wordt 5 uur per dag uitsluitend besteed aan tocht-detectie. De resultaten die Sören kan voorleggen zijn indrukwekkend, 82% van de vaarzen en 66% van de koeien zijn drachtig na eerste inseminatie. Dieren die na 15 oktober nog niet drachtig zijn, worden op natuurlijke wijze gedekt door 6 eigen stieren die tot 25 november afwis-

selend bij de koeien lopen. Begin januari gebeurt de drachtcontrole.

Huisvesting

In 2010 werd een nieuwe stal gebouwd voor de melkkoeien en het jongvee. Sören koos voor zandboxen omdat ze veel comfort bieden. Dat hij op eigen grond zeer fijn zand kan winnen is uiteraard een meevaller.

Door het afkalven in één groep op korte tijd is er veel ruimte nodig in de drukke periode. Ook het aantal vreetplaatsen moet hoog liggen om de voerefficiëntie dan voldoende hoog te houden. Om hieraan op een goedkope manier te voldoen werd in een extra uitloop met voerplaatsen voorzien aan de voorkant van de stallen.

Ook als de melkproductie piekt, moeten alle koeien vlot gemolken kunnen worden. Hiervoor installeerde Sören een 2 x 32 stands *swing over*-melkstand met onderdelen die hij uit Nieuw-Zeeland meebracht. Met deze installatie slaagt hij erin om driemaal per dag, in 3 uur per melkbeurt, alle 600 koeien te melken. Om dit tempo van 200 koeien per uur aan te houden, is een strak werkschema nodig en moeten de melkers een grote afstand afleggen in de melkput. Ook de goede uier van het Jerseyras maakt deze vlotte werking mee mogelijk.

Jongvee

Al het vrouwelijk jongvee (45% van de kalveren) wordt opgefokt. Van de stierkalveren wordt 50% afgemaakt, terwijl de overige 50% verkocht wordt voor onderzoek of naar veehouders uit de buurt gaat. Ook de opfok van eigen jongvee volgt een

strak schema om de vaarzen vlot in het afkalfsysteem van de melkkoeien te laten aansluiten. Zo krijgen kalveren slechts 6 à 7 weken melk en blijven ze voor de rest van de opfok grotendeels binnen. Het tochtige jongvee wordt eveneens korte tijd geïnsemineerd (3 weken). Daarna worden ze op de weide gelaten met eigen stieren. Ieder jaar wordt een honderdtal vaarzen

In het 'block calving'-systeem worden alle kalveren in een korte periode geboren.

verkocht als volle vaars. De overige vaarzen worden in de veestapel ingeschakeld als vervanging voor de reforme koeien (70 per jaar) of het verkochte gebruiksvee (90 per jaar). Alle koeien die

niet drachtig zijn op 25 november worden het jaar nadien verkocht aan andere melkveehouders als gebruiksvee. In Denemarken bestaat 20% van de melkveestapel uit Jerseykoeien, dus er is steeds voldoende vraag.

Visie

Met een jaarproductie van 8200 l melk per koe (5,7% vet, 4% eiwit, 10.150 l *Fat and Protein Corrected Milk*, celgetal: 120.000) en de goede vruchtbaarheidscijfers kan Sören – naast zijn economische topprestaties – ook heel goede technische resultaten voorleggen. Het succes van zijn bedrijfsvoering verklaart hij vooral door het doorgedreven werken aan efficiëntie op vele kleine vlakken. De recente crisissen in de melkveehouderij hebben de goede melkveehouders ertoe aangezet om makkelijke verbeteringen door te voeren, nu komen de moeilijke. De beste wapening tegen de bedrijfsrisico's is zorgen dat je op het vlak van rentabiliteit in de kop van het peloton zit. Dit doe je door te kiezen voor een (goed) systeem dat bij jou en bij je bedrijf past en daar heel consequent naartoe te werken. Concrete, meetbare doelen stellen helpt om competitief te blijven en jezelf constant te blijven verbeteren. ■

Dit artikel is het derde in een reeks van 7 over de melkveehouderij in Denemarken.